

osnovni-zasadi-reguluvanna-derzhavnoji-migracijnoji-politiki-ukrajini.html.

Голобородько Д. В. К вопросу о компетенции Государственной миграционной службы. Рассмотрены вопросы компетенции Государственной миграционной службы Украины. Проанализированы существующие законодательные проблемы ее реализации и предложены пути решения освещенных вопросов.

Ключевые слова: компетенция, полномочия, Государственная миграционная служба Украины.

Goloborodko D. V. On the question of the competence of the State Migration Service. The author has considered the competence of the State Migration Service of Ukraine. He made the historical overview of establishment of the State Migration Service of Ukraine. He has analyzed categories "authority", "competence" and "tasks". The essence of competence of the State Migration Service of Ukraine is represented by the formula: C (competence) = T (task) + P (power).

The author has identified and analyzed the competence of the State Migration Service of Ukraine in certain areas, in particular in combating illegal migration, in the area of the rights of refugees and asylum seekers, in the functioning of the citizenship of Ukraine, in the sphere of ensuring the right to freedom of movement and free choice of residence (staying), in the documentation of individuals, in the field of immigration, in a research field, and in the field of international cooperation.

In this article the author has analyzed existing legislative problems of implementation of the competence of the State Migration Service of Ukraine and proposes ways of their solution.

Keywords: competence, authority, State Migration Service of Ukraine.

Надійшла до редакції 21.02.2013

Кравченко І. С.

кандидат юридичних наук

(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ДІЛЬНИЧНИХ ІНСПЕКТОРІВ МІЛІЦІЇ В УМОВАХ ПРИЙНЯТТЯ НОВОГО КПК УКРАЇНИ

Розглянуто особливості діяльності дільничних інспекторів міліції в умовах прийняття нового КПК України. Встановлено, що залишається нез'ясованим питання надання дільничним інспекторам міліції права проведення досудового розслідування кримінального проступку. Акцентовано увагу на провідній профілактичній функції служби дільничних інспекторів міліції, яка має залишитися основною.

Ключові слова: міліція, дільничний інспектор міліції, профілактична діяльність, досудове розслідування, кримінальний проступок.

Постановка проблеми. Служба дільничних інспекторів міліції є одним з основних підрозділів органів внутрішніх справ, що безпосередньо спілкуються з громадянами, володіють оперативною обстановкою на території свого обслуговування, а, відповідно, їх діяльність є незамінним елементом у процесі попередження, припинення та розкриття адміністративних і кримінальних правопорушень та злочинів.

Однак у сучасних умовах реформування МВС України основну увагу приділено діяльності слідчих підрозділів МВС України та запровадженню у їх діяльність норм Кримінального процесуального кодексу (далі – КПК) України, який було прийнято у квітні 2012 року. У зв'язку з цим у діяльності служби дільничних інспекторів міліції також відбуваються окремі коригування і зміни, які потребують додаткового вивчення та уточнення.

Аналіз публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Різні аспекти діяльності органів внутрішніх справ України, в тому числі дільничних інспекторів міліції, тією чи іншою мірою висвітлювали у численних публікаціях такі провідні українські учені-адміністративісти, як В.Б. Авер'янов, І.П. Голосніченко, Є.В. Додін, М.В. Ковалів, А.Т. Комзюк, О.І. Остапенко, В.К. Колпаков, О.В. Кузьменко, В.І. Олефір, Х.П. Ярмакі та інші. Так, І.П. Голосніченко зазначає, що у виконанні завдань та функцій, покладених на органи внутрішніх справ, значну роль відіграє адміністративна діяльність дільничних інспекторів міліції, яка здійснюється адміністративно-правовими засобами. Ця діяльність спрямована на захист особистості, її прав та свобод, на охорону громадського порядку і громадської безпеки, на боротьбу з різними правопорушеннями. Від її ефективності багато в чому залежить стан правопорядку.

Водночас із прийняттям нового КПК України виникає необхідність дослідження місця, ролі та значення служби дільничних інспекторів міліції у вирішенні найважливіших завдань, яке суспільство ставить перед органами внутрішніх справ України. Тому **метою** даної статті є з'ясування особливостей діяльності дільничних інспекторів міліції в умовах прийняття нового КПК України.

Виклад основного матеріалу. КПК України, прийнятий у 2012 р., орієнтований на удосконалення, регулювання проведення досудового розслідування кримінальних правопорушень та злочинів слідчими підрозділами МВС України. Повноваження дільничних інспекторів України чітко не є визначеними у його нормах і тому потребують додаткової нормативної регламентації та наукового вивчення. Деякі зміни у зв'язку прийняттям нового КПК України пропонуємо розглянути нижче.

Якщо заява (повідомлення) про вчинене кримінальне правопорушення надійшла при особистому зверненні заявника за межами дислокації органу внутрішніх справ, то старший дільничний (дільничний) інспектор міліції має право прийняти таку заяву, оформити її належним чином, а також видати талон-повідомлення заявнику [1, п. 3.6]. Після цього залишені талоникорінці здаються до чергової частини міськрайліноргану, а заява розглядається у визначеному законом порядку і у разі необхідності вноситься черговим до журналу єдиного обліку заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події.

Крім того, дільничний інспектор міліції тепер не є обов'язковим членом слідчо-оперативної групи, а лише може бути залучений до її складу у разі потреби. До складу слідчо-оперативної групи ГУМВС, УМВС та міськуправлінь включаються працівники структурних підрозділів: слідства, кримінального розшуку, боротьби з організованою злочинністю, боротьби з неза-

конним обігом наркотиків, кримінальної міліції у справах дітей, державної служби боротьби з економічною злочинністю, науково-дослідного експертно-криміналістичного центру, міліції громадської безпеки та інших [2, п. 6.3]. Також до складу слідчо-оперативної групи, як правило, включаються співробітники, які брали участь в огляді місця події. Дільничні інспектори міліції, на території обслуговування яких учинено кримінальне правопорушення, залучаються лише у разі потреби [3, п. 4.3].

Дільничні інспектори міліції до прибуття слідчо-оперативної групи забезпечують охорону місця події, збереження слідів учинення кримінальних правопорушень, організують надання невідкладної медичної допомоги потерпілим особам, з'ясовують обставини вчинення кримінальних правопорушень. Шляхом обходу дворів, квартир, проведення бесід з громадянами, які на момент учинення кримінальних правопорушень могли перебувати в районі місця події, установлюють свідків, очевидців, прикмети злочинців, організують та особисто вживають заходів до їх переслідування і затримання, про що негайно доповідають керівникам слідчо-оперативної групи або до чергової частини.

Отриману інформацію про осіб, причетних до вчинення кримінальних правопорушень, а також інші відомості про події і факти, пов'язані із зазначеними вище особами, негайно доповідають керівникові служби дільничних інспекторів міліції для подальшого інформування начальника відповідного органу з метою розгляду та перевірки цієї інформації іншими службами та підрозділами відповідно до їх компетенції.

У випадку затримання дільничним інспектором міліції особи негайно після її фактичного затримання він повідомляє за допомогою телефонного, факсимільного зв'язків, електронної пошти або через спеціальні інформаційно-комунікаційні системи відповідному центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги при Головному управлінні юстиції в Автономній Республіці Крим, областях, мм. Києві та Севастополі з урахуванням вимог частини п'ятої статті 5 Закону України «Про міліцію» такі відомості: прізвище, ім'я, по батькові затриманої особи (якщо вони відомі); час та підстави затримання особи; точна адреса місця для конфіденційного побачення адвоката із затриманою особою; найменування суб'єкта подання інформації, його поштова адреса, номери телефону та адреса електронної пошти; прізвище, ім'я, по батькові та посада особи, що передала повідомлення [2, п. 3.2.10; 4, п. 2].

Запроваджена новела у КПК України не завжди може ефективно реалізовуватися на практиці. З одного боку, не всі громадяни володіють інформацією щодо існування такого права у них, і тому не оскаржують рішення працівників органів внутрішніх справ у разі його порушення, тому проконтролювати стан його виконання не видається можливим. З іншого боку, виникає ряд складнощів, пов'язаних із можливістю дотримання такого права працівником міліції (неможливість надання повних анкетних даних затриманої особи або їх ймовірна недостовірність; питання надання інформації до центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у нічний час затримання особи; недостатня кількість часу, який необхідний

працівнику міліції для надання інформації до центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги, оскільки, наприклад, час адміністративного затримання особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, може тривати не більш як три години [5, ст. 263], і час переважно витрачається на доставлення особи до органу внутрішніх справ, встановлення особи затриманого, складання протоколу про адміністративне правопорушення у разі неможливості його складання на місці події; та інші обставини).

Проблемою також є недостатня кількість кадрів центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги при Головному управлінні юстиції в Автономній Республіці Крим, областях, мм. Києві та Севастополі, які просто фізично не можуть встигнути надати правову допомогу у всіх випадках затримання працівниками міліції осіб.

Тобто сам механізм забезпечення такого права є недосконалим і потребує додаткового врегулювання з боку керівництва органів внутрішніх справ, органів місцевого самоврядування, органів юстиції.

Цікавим питанням також є взаємодія дільничного інспектора міліції і слідчого. Відомо, що на практиці виникають непорозуміння з приводу надання слідчим дільничному інспектору міліції доручень на проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій. Однак, відповідно до Наказу МВС України від 09.08.2012р. № 686 «Про організацію діяльності органів досудового розслідування Міністерства внутрішніх справ України», слідчий має право в порядку, передбаченому КПК України, доручати відповідним оперативним підрозділам органів внутрішніх справ проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій. Доручення слідчого щодо проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій є обов'язковими для виконання [6, п. 5.7.].

Виходячи з викладеного вище, можна зробити висновок, що дільничні інспектори міліції не уповноважені виконувати доручення слідчих на проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій. Такий обов'язок мають лише оперативні підрозділи органів внутрішніх справ.

Крім того, при досудовому розслідуванні кримінальних проступків у встановлених законом випадках повноваження слідчого органу досудового розслідування можуть здійснюватися співробітниками інших підрозділів органів внутрішніх справ [7, ч. 3 ст. 38], тобто оперативними підрозділами або дільничними інспекторами міліції. Відповідно виникає питання проведення досудового розслідування кримінального проступку дільничним інспектором міліції.

Згідно з нормами КПК України, досудове розслідування – це стадія кримінального провадження, яка починається з моменту внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань і закінчується закриттям кримінального провадження або направленням до суду обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру, клопотання про звільнення особи від кримінальної відповідальності [4, ст. 3]. Формою досудового розслідування, в якій здійснюється розслідування кримінальних

проступків є дізнання [4, ст. 3].

Відповідно до чинного законодавства, основними завданнями працівників служби дільничних інспекторів міліції є: проведення загальної та індивідуальної профілактичної роботи серед жителів адміністративної дільниці, охорона громадського порядку та забезпечення громадської безпеки на території, що обслуговується; робота з населенням та громадськими формуваннями на адміністративній дільниці щодо охорони громадського порядку та громадської безпеки, профілактики правопорушень та боротьби зі злочинністю; участь разом з іншими службами та підрозділами органів внутрішніх справ у виявленні, попередженні, припиненні адміністративних правопорушень та злочинів, а також у розкритті злочинів, учинених на території адміністративної дільниці [8, п. 2].

Так, з метою покращення взаємодії правоохоронців з населенням дільничні інспектори міліції проводять профілактичну роботу, в ході якої вручають свої візитні картки з контактною інформацією, на які громадяни можуть зателефонувати і повідомити про те, що їх турбує; розміщують інформаційні листи, банери у місцях масового скупчення людей, в яких вказані прізвище, ім'я та звання дільничного інспектора міліції, графік особистого прийому, телефон та адреса території, яку він обслуговує; розповідають, як не стати жертвою шахраїв; дають поради, як вберегтися від крадіжок; вручають пам'ятки «Як не стати жертвою злочину», де розміщено інформацію про те, як не стати потерпілим від злочинів, кримінальних та адміністративних правопорушень. Профілактичні заходи дозволяють запобігти правопорушенням, а значить відчуті готовність дільничних інспекторів міліції захищати громадян від моральних та матеріальних збитків, оберігати їх спокій та добробут у домівках. Адже відомо, що будь-який злочин легше попередити, ніж згодом долати його негативні наслідки

Тобто, в основному робота дільничного інспектора міліції полягає у профілактиці правопорушень і злочинів (загальній, індивідуальній), він лише бере участь у розкритті адміністративних правопорушень та злочинів, надає посильну допомогу (наприклад, інформаційну тощо).

Дільничні інспектори міліції на території адміністративної дільниці, яка обслуговується в місті або сільській місцевості, сьогодні виконують основний обсяг профілактичних та правоохоронних функцій, покладених законом на міліцію. Вони у своїй діяльності повсякчасно підтримують зв'язок з населенням, трудовими колективами, громадськими організаціями, оскільки громадяни і представники зазначених організацій з усіх питань охорони громадського порядку і профілактики правопорушень звертаються безпосередньо в громадські пункти охорони порядку або до дільничних інспекторів, які покликані надійно захищати їх права та інтереси від злочинних посягань. Тому у випадку надання дільничному інспектору міліції повноважень щодо проведення досудового розслідування кримінального проступку буде втрачено саму сутність цієї служби, яка від початку створювалася з метою посилення зв'язків міліції з громадськістю, профілактики і попередження правопорушень і злочинів.

Висновки. Підсумовуючи викладене, слід наголосити, що в умовах прийняття нового КПК України діяльність дільничного інспектора міліції перебуває на стадії свого оновлення, проте достатньо важливим є залишення за службою дільничних інспекторів міліції як основної профілактичної, попереджувальної функції.

Бібліографічні посилання

1. Про затвердження Інструкції про порядок ведення єдиного обліку в органах і підрозділах внутрішніх справ України заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події та положень про комісії : наказ МВС України від 19.11.2012 р. № 1050.

2. Про організацію реагування на повідомлення про кримінальні правопорушення, інші правопорушення, надзвичайні ситуації та інші події, та забезпечення оперативного інформування в органах і підрозділах внутрішніх справ України : наказ МВС України від 22.10.2012 р. № 940.

3. Про організацію взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами внутрішніх справ у попередженні, виявленні та розслідуванні кримінальних правопорушень : наказ МВС України від 14.08.2012 р. № 700.

4. Кримінально-процесуальний кодекс України від 13.04.2012р. № 4651-VI // Голос України. – 2012. – № 90–91.

5. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-X // ВВР УРСР. — 1984. — № 51. — С. 1122 (з подальш. змінами та доп.).

6. Про затвердження Положення про службу дільничних інспекторів міліції в системі Міністерства внутрішніх справ України : Наказ МВС України від 11.11.2010 р. № 550 // Офіційний вісник України. — 2010. – № 95. – Ст. 3386.

7. Про затвердження Порядку інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про випадки затримання осіб : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2011р. № 1363.

8. Про організацію діяльності органів досудового розслідування Міністерства внутрішніх справ України : наказ МВС України від 09.08.2012 р. № 686.

Кравченко И. С. Особенности деятельности участковых инспекторов милиции в условиях принятия нового УПК Украины. Рассмотрены особенности деятельности участковых инспекторов милиции в условиях принятия нового КПК Украины. Установлено, что остается невыясненным вопрос предоставления участковым инспекторам милиции права проведения досудебного расследования криминального проступка. Акцентировано внимание на ведущей профилактической функции службы участковых инспекторов милиции, которая должна оставаться основной.

Ключевые слова: милиция, участковый инспектор милиции, профилактическая деятельность, досудебное расследование, криминальный проступок.

Kravchenko I. S. Features of militia district inspectors activity with the adoption of the new Criminal Procedural Code of Ukraine. The aim of writing of this article is finding out features of militia district inspectors activity in the conditions of adoption of the new Criminal Procedural Code of Ukraine. Plenary powers of militia district inspectors of Ukraine clearly are not certain in its norms and that is why need additional normative regulation and scientific research.

The senior district inspector of militia has a right to admit a statement or report about committed criminal offence, which acted at the personal appeal of declarant outside distribution of internal affairs body, to design it properly, and also coupon-report, and to give out his declarant.

A militia district inspector now is not an obligatory member of an investigative team, and only can be brought over to its composition in the case of necessity.

It is set that militia district inspectors are not authorized to execute the commission of investigators on the leadthrough of consequence (search) actions and secret consequence (search) actions.

It is set that remains unascertained question of grant the militia district inspectors of right for prosecuting a pre-trial inquiry of criminal misconduct. The author has paid attention to the leading prophylactic function of service of district inspectors of militia which must remain basic.

The conclusion is made about that in the case of grant the district inspector of militia of plenary powers in relation to prosecuting a pre-trial inquiry of criminal misconduct will be lost essence of this service, which was from the beginning created with the purpose of strengthening of connections of militia with public, prevention offences and crimes.

Keywords: militia, militia district inspector, prevention, pre-trial investigation, criminal misconduct.

Надійшла до редакції 29.08.2013

Кушнір С.М.

кандидат юридичних наук, доцент кафедри
(Запорізький національний університет)

УДК 342.95

ЕТАПИ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ ОСВІТНІХ ЗАКЛАДІВ В УКРАЇНІ

Статтю присвячено встановленню стабільності процесу державного контролю за діяльністю освітніх закладів в Україні як однієї з основних функцій державного управління у сфері освіти

Ключові слова: державний контроль у сфері освіти, процес контролю, етапи контролю.

Постановка проблеми. Регламентация процесу контролю, в тому числі і державного контролю у сфері освіти, передбачає наукове підґрунтя у вигляді різнопланових досліджень процесу контролю. А тому встановлення етапів, які необхідні для здійснення ефективного контролю за діяльністю освітніх закладів в Україні, є **метою** даної статті. В умовах активного реформування системи освіти в Україні досягнення означеної мети є вкрай актуальним, адже контроль слугує одним з факторів забезпечення розвитку відповідної системи у завданому напрямку.

Для досягнення означеної мети вбачається необхідним вивчення і критична оцінка напрацьованого матеріалу щодо характеристики стабільності процесу контролю; встановлення етапів державного контролю за діяльністю освітніх закладів в Україні, послідовне проходження яких дозволить підвищити результативність контрольних заходів, ефективність контролю за іншими показниками.

Аналіз публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. За основу дослідження і написання статті взято праці таких науковців, як П. Андрєєв, О. Андрійко, Г. Атаманчук, В. Гамаюнов, С. Гуткевич, І. Кривюк, О. Моргулець, І. Михайлик, В. Рудьєв, В. Урбан та ін.

Виклад основного матеріалу. Зміст державного контролю за діяльністю освітніх закладів в Україні можна розкривати через поняття відповідного процесу впливу держави через практичну діяльність її структур у галузі освіти на відповідні суспільні відносини [1, с. 71]. Цей процес включає